
[2022-17-RE](#)

Causa 2022-17-RE

(Pavlova Chistyakova c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 150-2022. Recurs d'empara

Sentència del 13 de juny del 2022

BOPA núm. 75, del 22 de juny del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de març del 2022, per la representació processal de la Sra. Natalia Pavlova Chistyakova, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 4 de la Batllia en el marc de la causa Execució 4000002/2018, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari, d'una banda, la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i que requereixi la Batllia perquè li retorni la "*Sol·licitud de Cens Emfitèutic 2021*" degudament signada, i, d'altra banda, la vulneració del dret a un judici de durada raonable, declarant que la recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts i per les despeses ocasionades, incloses les despeses d'advocat;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 20 d'abril del 2022 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de maig del 2022, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 20 de juliol del 2017, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va estimar, mitjançant sentència, la demanda d'exequàtur presentada per la Sra. Natalia Pavlova Chistyakova, així mateix declarava que la sentència de divorci del 15 de desembre del 2014, dictada pel Jutjat de 1a instància núm. 2 de Torrejón de Ardoz, en què entre altres qüestions s'establia que l'apartament situat al Pas de la Casa correspondria a la recurrent, que ja n'era la propietària de la meitat, era executiva.

1.2. Per aquest motiu, el 4 d'octubre del 2018, la recurrent va sol·licitar a la Batllia que es procedís a adjudicar-li notarialment la meitat indivisa de l'apartament corresponent al seu excònjuge.

1.3. Atès que l'excònjuge va ser requerit per atorgar l'escriptura d'adjudicació i no va comparèixer, i després d'esmenar diversos errors amb l'ortografia del nom de la recurrent, el 22 de febrer del 2021, es va procedir a atorgar l'escriptura d'adjudicació judicial de béns.

1.4. Segons al·lega la part recurrent, el 30 de setembre del 2021, va deixar al Departament Judicial de la Batllia la sol·licitud de cens emfitèutic del 2021 del Comú d'Encamp, demanant la signatura per part de la batlle que havia comparegut en l'atorgament de l'escriptura d'adjudicació, per tal de poder inscriure la seva adquisició.

1.5. El 8 d'octubre del 2021, la Secció Civil 4 de la Batllia va trametre un ofici al Comú d'Encamp per tal d'informar de la formalització de l'escriptura d'adjudicació a favor de la recurrent, amb la finalitat que es procedís a la seva inscripció en el registre corresponent, sense que consti en les actuacions la notificació d'aquest tràmit a la recurrent.

1.6. Tanmateix, la part recurrent addueix que va presentar diversos insistiments verbals i mitjançant correu electrònic sobre la petició de signatura de la batlle, i, l'1 de febrer del 2022, va formular un insistiment per escrit.

1.7. El 25 de març del 2022, la representació processal de la Sra. Natalia Pavlova Chistyakova va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció Civil 4 de la Batllia en el marc de la causa Execució 4000002/2018, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent manifesta que va efectuar la seva petició seguint les instruccions facilitades mitjançant correu electrònic pel Comú d'Encamp respecte de la inscripció de la meitat indivisa de la unitat immobiliària radicada al Pas de la Casa, en què es requeria la constància de la signatura de la batlle en la sol·licitud de cens emfitèutic.

- Manifesta que després de 6 mesos d'haver presentat aquesta petició, tot i haver efectuat diversos

insistiments orals i escrits, la batlle no havia retornat la sol·licitud signada, ni havia donat cap resposta.

- La inactivitat de la Batllia respecte d'aquesta qüestió vulnera el seu dret a un procés degut en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un judici de durada raonable.

- Recorda la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria en què s'admet el dret de la persona perjudicada a ser indemnitzada pel perjudici sofert.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari, d'una banda, la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret i que requereixi la Batllia perquè li retorni la "*Sol·licitud de Cens Emfitèutic 2021*" degudament signada, i, d'altra banda, la vulneració del dret a un judici de durada raonable, declarant que té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts i per les despeses ocasionades, incloses les despeses d'advocat.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En primer lloc, el Ministeri Fiscal destaca que ni la manera de dipositar el formulari (suposadament el 30 de setembre del 2021), ni les peticions efectuades via correu electrònic s'adeqüen a la forma necessària per ser acceptats, ja que no estan signades per la recurrent o pel seu representant processal. L'única petició correcta és aquella que va ser efectuada mitjançant l'escrit de l'1 de febrer del 2022, data a partir de la qual s'hauria de començar a computar el termini per avaluar la durada excessiva al·legada.

- Seguidament, posa en coneixement del Tribunal que el 5 d'abril del 2022, mitjançant aute, la batlle de la Secció Civil 4 va denegar la petició de signatura i va dictar un segon ofici adreçat al Comú d'Encamp -el primer datava del 8 d'octubre del 2021- instant-lo a procedir a la inscripció en el cens emfitèutic de l'adjudicació de la meitat indivisa de l'immoble en qüestió a favor de la recurrent.

- Altrament, addueix que la petició de signatura era inadequada, ja que no correspon a la batlle signar una petició d'inscripció en el cens emfitèutic.

- Per consegüent, considera que no s'han vulnerat ni el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ni el dret a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a la jurisdicció reconegut i proclamat a l'article 10 de la Constitució implica el dret d'accés, el dret al procés degut, tramitat amb una durada raonable i sense dilacions indegudes, i, el dret subjectiu a obtenir una decisió fonamentada en Dret. El recurs d'empara que ha donat lloc a aquesta causa, considera vulnerats els drets a un procés de durada raonable i a obtenir una decisió fonamentada en Dret. Òbviament quan la dilació indeguda es produeix abans de l'adopció de la decisió corresponent, la suposada vulneració d'aquest dret queda subsumida en el dret a un procés de durada raonable.

3.2. En el fons d'aquest recurs d'empara, trobem una problemàtica que afecta a la recurrent, dimanant de l'aparent discrepància entre la Batllia i el Comú d'Encamp a l'hora d'inscriure l'escriptura

d'adjudicació judicial de béns (el domini útil privatiu d'un cens emfitèutic) atorgada per la batlle, en substitució de l'executat rebel, en favor de la recurrent, el 22 de febrer del 2021.

Cal remarcar dos fets importants i que valorarem més endavant, en relació amb el recurs d'empara interposat el 25 març del 2022. D'una banda, de les actuacions traslladades a aquest Tribunal resulta que ja amb anterioritat i donant resposta a la sol·licitud verbal de l'avui recurrent en el sentit que fos signat un document acompanyat (folis 97-99) s'havia tramitat un ofici de la Batllia al Comú d'Encamp (datat del 8 d'octubre del 2021 - foli 94) respecte del qual no diu res el recurrent, perquè no consta que li fos notificat. D'altra banda, amb posterioritat a la demanda d'empara i com a conseqüència d'un escrit de la part interessada (datat de l'1 febrer del 2022, folis 105-106) la Batllia va dictar l'auto del 5 d'abril del 2022 (foli 107) i, en la mateixa data, va reproduir l'ofici al Comú d'Encamp disposant la inscripció de l'escriptura referenciada (foli 110).

És cert, doncs, que en el moment d'interposar el recurs d'empara la part interessada no havia rebut una decisió fonamentada en Dret que donés resposta a les seves peticions. No obstant això, com dèiem abans, és procedent examinar estrictament si aquest fet constitueix una dilació indeguda. Si la decisió de la Batllia del 5 d'abril del 2022 resulta, o no, ajustada a Dret, no pot ser objecte d'estudi per aquest Tribunal sinó que correspon als tribunals de la jurisdicció ordinària fins a esgotar tot el seu recorregut procedimental.

3.3. La demanda d'empara també considera vulnerat el seu dret a un procés degut i de durada raonable. Dos fets donen suport a aquesta al·legació. D'una banda, la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia que va donar lloc a la demanda d'*exequatur* d'una sentència de divorci dictada per un òrgan judicial espanyol, és del 20 de juliol del 2017 i encara no ha estat plenament executada. D'altra banda, l'escriptura atorgada als efectes de donar compliment a la sentència de divorci té com a data el 22 de febrer de 2021, sense que des d'aleshores s'hagi pogut procedir a la plena tramitació administrativa davant el Comú d'Encamp. És procedent, doncs, analitzar si el procés ha tingut una durada raonable, aplicant la doctrina en la matèria per part d'aquest Tribunal i del Tribunal Europeu dels Drets Humans. Per referir-nos a una sola resolució, la sentència del 20 de desembre del 2021, recaiguda en la causa 2021-71-RE, recorda els supòsits a considerar als efectes que una demora objectiva, apreciada pel Tribunal segons els estàndards habituals, pugui ser considerada, o no, raonable. Són: a) la complexitat del litigi; b) els marges ordinaris de duració dels processos del mateix tipus; c) l'interès que arrisca el demandant d'empara; d) la seva conducta processal; i, e) l'actuació dels òrgans judicials concrets o del sistema judicial. En el cas que dona lloc a aquesta causa, el litigi no presenta més complexitat que aquella derivada de la rebel·lia de la part executada. No es pot dir, per tant, que el litigi en la seva globalitat hagi excedit la durada de litigis similars. I tampoc és possible considerar que entre el lliurament a la Batllia del document del Comú d'Encamp (en data indeterminada entre finals de setembre i principis d'octubre del 2021) i encara menys des del darrer escrit del recurrent de l'1 de febrer del 2022, i la data d'interposició del recurs, el 25 de març del 2022, hagi transcorregut un termini excessiu. I quant als elements personals, cal remarcar que s'aprecia com a suficient l'activitat objectiva de l'òrgan judicial en acordar l'ofici i dictar l'auto ja referenciat sense que resulti necessari valorar la conducta de qui avui recorre en empara que en tot cas i sens perjudici de la discutible idoneïtat de la forma utilitzada, ha vingut interessant que es donés una solució integral al problema suscitat de la inscripció de l'escriptura en el Comú d'Encamp, pretensió que finalment ha assolit, -tot i que posteriorment a la interposició del recurs d'empara. D'altra banda, s'ha de recordar que, per determinar si en un procés concret hi ha hagut dilacions indegudes, no s'ha d'atendre a criteris de "*culpa*", ni de l'òrgan judicial, ni de la part interessada -com insinua la recurrent en l'apartat segon dels "*Fets i consideracions*" del seu escrit de conclusions-, sinó als criteris de caràcter preferentment objectiu abans assenyalats.

3.4. Per consegüent, a mode de resum i de conformitat amb allò que resulta de l'informe i de les conclusions del Ministeri Fiscal és procedent desestimar el recurs d'empara, perquè no es considera indeguda la dilació produïda en la tramitació de la causa. I sense que sigui escaient entrar a valorar la suposada vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, ja que, de considerar com a tal, l'aute del 5 d'abril del 2022, no s'havia produït en el moment de la interposició de la demanda d'empara i, en tot cas, resultaria irrecurrible en empara fins que s'haguessin esgotats tots el recursos que estableix la legislació ordinària.

La desestimació del recurs porta aparellada la denegació de la indemnització demanada i l'expressa imposició de costes.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Natalia Pavlova Chistyakova contra la inactivitat de la Secció Civil 4 de la Batllia en el marc de la causa Execució 4000002/2018.

2. Declarar que la recurrent no té dret a ser indemnitzada.

3. Imposar a la recurrent les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 13 de juny del 2022.

President

Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat